

ورقہء فوق العادۃ

کاوہ

۲۲ آبانماہ قدیم ۱۲۹۰ یزدگردی = غرة شعبان سنہ ۱۳۴۰ = ۳۰ مارس ماہ فرنگی ۱۹۲۲ میلادی .

اخطار

روزنامہ « کاوہ » دیگر آدرس تلگرافی ندارد یعنی کسانی کہ تلگراف میکنند باید عنوان کامل اداره کاوہ را با اسم کوچہ و نمرة خانہ بنویسند نہ فقط لفظ « روزنا کاوہ » چنانکہ سابقاً کافی بود .

Rédaction du journal Persan-Kaveh
(Allemagne) **Berlin-Charlottenbourg**

Leibnizstr. 64.

ملاحظات راجع بگاوه

برای مشترکین و وکلا

هیچ کس نباید از بابت سال سوم گاوه وجهی بو کلای گاوه بدهد و یا مستقیماً بداره فرستد مادامیکه شماره اول سال سوم با و نرسد. آنها که تا حال برخلاف اخطار اداره بوکلای وجهی داده اند باید خودشان پس بگیرند و وجهی که بخود اداره از این بابت رسیده یا برسد فوراً بصاحبان آنها مسترد میشود ولی در عودت دادن پول و یا برات از آلمان بخارجه اشکال زیادی هست و باید حتی الامکان پولی بداره از بابت سال سوم فرستاده نشود تا اداره محتاج بعودت دادن آن باشد.

وکلائی ولایات که با اداره سر و کار و حساب دارند هیچوقت نباید وجهی از بابت مطالبات اداره بوکلای گاوه در طهران بفرستند و اگر بفرستند اداره قبول نخواهد کرد چه ما در هر شهری جداگانه وکیل داریم و همه مستقل هستند و وکیل مرکزی نداریم.

از وکلای که با اداره طرف حساب هستند تمنا میشود که قروض خود را هر چه زودتر بفرستند و برات نفروختن بانک و غیره را مانع قرار ندهند چه ممکن است طلب اداره را حواله پاریس یا بمبئی بگیرند و از بمبئی باسانی ما برسانند. همه وجوه را ممکن است در بمبئی بعهده جناب آقا محمدتی تاجر افشار که عنوان ایشان در ذیل درج است برات بگیرند و معظم له ما برساند عنوان جناب ایشان از این قرار است:

M. Mohamed Tacki Afshar Esqr.

No. 26 Compta Street.

Frere Road, Fort.

Bombay.

اداره گاوه با وجود عدم انتشار آن و تعطیل موقتی باز داثراست و برای فرستادن کتب سلسله انتشارات گاوه و دوره های سابق گاوه حاضر است و مکاتبات را جواب میدهد و سفارشات را سرعت انجام میدهد.

بعضی از وکلای گاوه در رسانیدن وجوه اداره تعلل و رزیدند و حتی در دو سال گذشته بداشتن حساب کلکی با اداره دیناری ترسانیدند و معتبر بدهیهای باطل شدند ما حق خود میدانیم که از این اشخاص بی انصاف شکایت بکنیم ولی پاس حرمت ایشان و حرمت روزنامه را نگاهداشته هنوز چیزی با اسم و رسم بنویسیم تا مگر خود بمقام انصاف آمده و طلب اداره را که کلی است بپردازند و اگر باز ندهند ما بدون ملاحظه اسمی آنها را افشا خواهیم نمود.

چنانکه در فوق ذکر شد تا موقع انتشار و توزیع شماره اول سال سوم روزنامه هیچکس از مشترکین نباید بابت وجه اشتراک چه مستقیماً بداره و چه بوکلای روزنامه وجهی بپردازد ولی طالبین اشتراک سال سوم میتوانند اسمی و عنوان خود شانرا مستقیماً یا توسط وکلا بداره گاوه بفرستند تا در موقع انتشار روزنامه شماره اول برای ایشان فرستاده شود.

اگر پیش از اعلان ثانوی از طرف اداره و انتشار خود روزنامه کسی چیزی بوکلا بابت سال سوم بپردازد اداره مسئول نخواهد بود.

اشخاصیکه با اداره گاوه طرف مکاتبه هستند مستدعی است که اسم و عنوان خود را جداگانه صریح و خوانا و بتفصیل بنویسند و بامضای بیچیده و ناخوانا اکتفا ننمایند چه اغلب مکاتبات اگر بیجواب میماند برای اینست که عنوان کاملی ندارند و باینجهت یا اداره اصلاً جواب بنویسد و یا اینکه با آن عنوان ناقص که مینویسد کاغذ نمیرسد.

کتاب حکایات

یکی بود و یکی نبود

از سلسله انتشارات گاوه

اینک این کتاب نفیس که در کمال پاکیزگی بطبع رسیده و مشتمل بر دیباچه ادبی انتقادی در ۲۰ صحیفه و شش قصه (رومان) شیرینی و یک خانمه مشتمل بر لغات عوامانه معمول در تلفظ زبان فارسی حالیه برترتیب حروف نهجی در ۳۰ صحیفه میباشد از طبع خارج شد و برای فرستادن بطالین حاضر است آنهایکه با کمال بی صبری تعجیل و تأکید در فرستادن کتاب مینمودند حالا میتوانند فوراً قیمت آنرا فرستاده و کتاب را دریافت دارند. شیرینی و دلکشی کتاب محتاج بشرح و اطناب نیست و نمونه از آن در شماره اول سال دوم گاوه (دوره جدید) تحت عنوان «فارسی شکر است» درج شده.

این کتاب اگرچه از سلسله انتشارات گاوه است و محل فروش آن نیز اداره گاوه میباشد ولی چون بشرکت طبع شده فروش آن فقط بیول نقد است که بداره گاوه برسد و در مقابل قبض یا سفارش کتبی وکلای گاوه و یا بطور نسیه باشخاص محترم و وکلاییکه طرف حساب با اداره هستند فرستاده میشود و حساب آن بکلی جداگانه است و باید قیمت آن قبلاً برسد.

قیمت هر نسخه از آن چنانکه سابقاً نیز اعلان شده شش قران در ایران و ۳ شلینگ در خارجه است بمشتریان متفرقه و چهار قران در ایران و ۲ شلینگ و نیم در خارجه برای کسانیکه خرید کلی نمایند یعنی بیشتر از ۳۰ نسخه در یکجا (نه بتدریج) و نقد. کسانی که بیش از دوست جلد یکجا خریدار شوند اداره گاوه حاضر است با آنها در باب قیمت قرار مخصوص بگذارد. هر کس وجه نقد بداره رسانید کتاب مزبور با پست سفارشی برای او فرستاده میشود و در صورت مفقود شدن کتاب اداره مسئول خواهد بود.

ورقہ فوق العادہ

کاغذ

۱۳۴۴

۲۲ آبانہام قدیم ۱۲۹۰ یزدگردی = غرہ شعبان ۱۳۴۰ = ۳۰ مارس ماہ فرنگی ۱۹۲۲ میلادی

راجع بمملکت ایران . پس لامحالہ کاوہ مدت چند ماہی کہ امید است طولانی نشود در حال تعطیل خواهد بود و امید است در اوایل پائیز امسال دوبارہ بنشر آن شروع شود والبتہ بطالین اشتراک کہ اسم خود را قبلاً بوکلاء یا خود اداره داده اند و اسامی آنها در دفتر ثبت است مرتباً فرستادہ خواہد شد . خوشبختانہ چیزی از وجوہ اشتراک سال سوّم بادارہ نرسیدہ مگر خیلی جزئی لهذا آنها کہ وجہ اشتراک را بوکلای اداره پرداختہ اند میتوانند پس بگیرند ولی کار در مورد چند نفری کہ وجہ نقد بادارہ فرستادہ اند قدری مشکل است چہ اخراج پول و برات ثانیاً از مملکت آلمان ممنوع است و اگر ہم ممکن شود زحمت زیاد دارد پس تکلیف آنانکہ برات وحوالہ بانک فرستادہ اند آنست کہ صبر کنند و پس از چند ماہی پول خود را از بانک پس بگیرند و در مورد پنج شش نفری کہ پول نقد در لّف یا کت فرستادہ اند اداره سعی خواہد کرد کہ این وجوہ را بہر وسیلہ است بآنها برگرداند بعد از این اخطار ہم احدی نباید پولی بابت اشتراک بادارہ بفرستد یا بوکلا بدهد ولی برای خواستن دورہ قدیم کاوہ و دورہ سال سوّم کاوہ و کتب سلسلہ انتشارات کاوہ ممکن است بادارہ رجوع کرد چہ اداره کاوہ دایر خواہد بود و سفارشہا فوراً انجام دادہ میشود .

از اغلب وکلای کاوہ کمال تشکر حاصل است و مخصوصاً از آقایان رؤسای تجارتخانہ سروشیان در کرمان و میر صدر میر عبدالباقی در کرمانشاہ و دواخانہ آقا میرزا غلامرضا در اصفہان و آقا میرزا احمدخان پژوہ وکیل سابق کاوہ در شیراز و آقای امیرخیزی در تبریز تشکر مخصوص جداگانہ داریم کہ علاوہ براینکہ تمام وجوہ اشتراک و مطالبات ادارہ را تادینار آخر رسانیدند ہیچ نوع حق الزّحہای ہم برای گماشتگان خود از ادارہ کاوہ قبول فرمودند . این سپاسگذاری در بارہ جنابان آقا میرزا احمد کازرونی در بوشہر و آقای آقا محمد تقی افشار مقیم بمبئی کہ مرحام ایشان در بارہ کاوہ بتقریر و تحریر نیاید و ہمت مجدّانہ و فوق العادہ در توسیع دائرہ انتشار آن فرمودہ اند مضاعف است . چند نفر ہم از مشترکین ہستند کہ بتنہائی برای دہ پایست و پنجاہ نسخہ قبول اشتراک کردہ اند کہ علم دوستی آنها نیز شایستہ بسی قدردانی است .

تعطیل موقتی کاوہ

روزنامہ کاوہ کہ بایستی در اواخر جمادی الاولی از امسال قدم بسال سوّم خود گذاشتہ و شمارہ اول آن منتشر شود ضرورہ دوچار بک تعطیل موقتی میشود . در اواخر سال سوّم کاوہ نظر بگرانی فوق لعادہ مخارج طبع و کاغذ و بست و مصارف زندگی و ادارہ وغیرہ ادارہ کاوہ صم بر آن شد کہ بخوانندگان آن اخطار نماید کہ اگر در سال سوّم مدہ مشترکین بدو ہزار نفر نرسد بواسطہ عدم کفایت عایدات بمخارج وزنامہ نمیتواند منتشر شود . این فقرہ باعث آن شد کہ بعضی از وکلای بیور ادارہ در ہندوستان و ایران و جمعی دیگر از مشترکین عجب علم ادب ہمت مخصوص و سعی بلیغ در تکثیر عدہ مشترکین فرمودند و چون ر آخر سال ہنوز از جوابہای واصلہ امید کافی در زاید عدہ مشترکین حاصل نشدہ بود موقتاً در نشر شمارہ اول سال سوّم تأملی شد چہ موافق ترتیبی کہ ادارہ کاوہ دارد اگر شمارہ اول از یکسالی نشر شد مجبوراً باید تا آخر سال مداومت کند و گرنہ وجوہ سالیانہ اشتراک کہ در انتشار شمارہ اول میرسد در ذمہ ادارہ میانہ و عودت دادن وجوہ مختصر برای یگان یگان از مشترکین بقدری مشکل است کہ میتوان گفت متعذّر است لهذا در انتشار کاوہ دست نگاہ داشتیم ولی خوشبختانہ در عرض این مدت یعنی این دوسہ ماہ کہ گذشت جوابہای مساعدی از ایران و ہند رسید و اگرچہ عدہ مشترکین ہنوز بدو ہزار نفر نرسیدہ لکن امید قوی میرفت کہ کاوہ با این شوق و اقبالی کہ از طرف جمعی ارائه شدہ بتواند مداومت کند و مخصوصاً بعضی از دوستان علم و تمدن در ولایات ایران و خارجه بقدری در فراہم آوردن اسباب پایداری کاوہ جہد نمودند کہ ادارہ کنندگان کاوہ در مقابل زحمات ایشان شرمساری دارند . بد بختانہ پس از وصول این اخبار خوش کہ ادارہ کاوہ مصم نشر شمارہ اول سال سوّم بود واقعہای بیش آمد کہ موجب تعطیل موقتی کاوہ شد و آن عبارت از مسافرت مؤسس این روزنامہ بود بروسیہ برای خدمتی

خطر استقلال سیاسی

با

خطر انقراض ملی و نژادی؟

در هر مملکتی جمعی قاندين قوم از پيشروان ملت و اولیای دولت و دانایان و حکما و نويسندگان و دور اندیشان هستند که سوق مملکت بسوی سعادت و ياور طئه هلاکت بسته بعقل و دانش و دور اندیشی و ذوق سليم آنها است که اگر راه خطا پيمايند نتیجه آن عاید همه ملت میگردد و آن مملکت را بزحمت و خطر و بلايا مياندازد و اگر نظر ناقب و رأی صائب داشته باشند قوم خود را خوشبخت میکنند لهذا پایه مدارک و عمق فهم و نظر این جمع که آنرا طبقه مدیره توان نامید شایان تدقیق و اختبار است و از روی عقاید و آراء رایج در بین آنها و خیالات و تصوراتی که در آن حوزه استیلا دارد میتوان در باب نجات و هلاک و سعادت و بدبختی آن مملکت و ملت پیش بینی کرد.

اگر نحریرات جراید ببحساب ایران و مقالات اساسی آنها و مذاکرات مجلس ملی و خطابه‌های ناطقین محافل عمومی و وجهه مساعی اولیای دولت هر فصل از فصول اربعه سال را میزان حقیقی عقاید طبقه مدیره فرض کنیم باید با کمال تأتف بگوئیم که اثری از اینکه جریان افکار این طبقه بسوی وسائل نجات حقیقی مملکت ایران می‌رود دیده نمیشود. اولیای دولت تمام هم خود را در تکثیر عده قوه مسلحه مصروف میکنند بدون آنکه منابع عایداتی را در نظر بگیرند که از آنجا مخارج روشن نگاه داشتن این اجاق بزرگ که هر روز خروارها آزوقه استهلاک میکند و اگر ساعتی خوراک مستمر نرسد ابتدا خانه را سوزانده و بعد خود خاموش میشود برسد، جوانان تربیت شده که در سرکار هستند اولین ابراز آثار قابلیت خود را در اخراج مستشاران فرنگی از ادارات و نوازش تعصب جاهلانۀ عاوه باینکه ما خود بدون کمک خارجی قابل اجرای اصلاحات هستیم دانسته و میخواهند مملکت را بحال زمان میرزا آقا خان نوری برگردانند که پس از ده بیست سال تجربه باز عاقبت مستشاران خارجه که بیایند باید اصلاحات را از سر بگیرند. ناطقین مجلس ملی هم تعلیم عمومی را برای میدان قیامت خوب میدانند و با اهمیت فوری آن قائل بوده جزو مستحباتش می‌شمارند. روزنامه‌ها هم اغلب از خطر خارجی و مدافعه استقلال کامل ایران فریاد زده از انگلیس و روس و عثمانی می‌ترسند و بقیه صفحات خود را هم وقف هتاکي مردم یا همدیگر نموده‌اند.

اگر راست بخواهیم نه خطر بزرگ بر ایران از خارجه است و نه راه نجات در دور کردن فرنگیها از ایران و افزودن بی تناسب قشون و تقلید جریانات سیاسی نوظهور است. خطر عظیم از خارجه نیست از داخل است و بقول پیشوایان انقلاب بزرگ فرانسه دشمن در داخل است نه ماوراء سر حد. انگلیس و روس و عثمانی نمیتوانند ایران را بکلی منقرض کنند لکن بزرگترین گل خطرهای سیاسی و ملی و نژادی و جنسی و اعظم آفات ملک و ملت همانا:

ترباک است و آکل و امراض تناسلی

و ترک ورزش بدنی که اگر بدین رویه که هست

پیش برود ممکن است در اندک زمانی قوم ایران منقرض شود و جنس ایرانی تباه و یوسیده شده و از میان برود و این عین حقیقت است نه مبالغه و اعطانه. خطر استقلال سیاسی در مقابل خطر انقراض ملی و نژادی کم اهمیت است و بلکه مانند مناره بلند است در دامنه کوه الوند. اگر امراض تناسلی بدین شدت که حالا وسعت میگیرد منتشر شود دهعت ایران عنقریب لم یزرع میماند، اگر ترباک کسی در رواج خود بمانی بر نخورد طولی نمیکشد که اردوی «کیوان شکوه» ایران که اینهمه مایه دلخوشی وطن دوستان ایران شده و واقعاً هم جای آن دارد موجب امید واری گردد یک و افور خانه میشود و دشمن با یک تیر تفنگ چرت همه را پاره کرده و از هم میپاشاند. نجات سیاسی و ملی ایران در برانداختن آکل و ترباک و امراض تناسلی و در ترویج فوق العاده و ورزشهای بدنی است و پس از آن صرف همت اجامی در تعلیم عمومی و رنه با هیچ قال و قیل نمیتوان جلو خطرهای خارجی را

گرفت و با تأثیر هیچگونه مراسلات و خطابات دیپلماتی و مقالات سیاسی ممکن نیست یک خاک وسیعی را در مغرب آسیا و میان هند و اروپا که وسعتش چهار برابر مملکت آلمان است و زیر زمینش پر از معادن کار آمد برای دنیای متمتن بیک مشت و افوری و عرق و کوفتی نحیف و ضعیف و تنبل و واملیده که از جای خود نمیتوانند بجنبند و آگذارند که صبح ناشام یا «ورآچی» بکنند و یا چرت بزنند، و افور بکشند و عرق بخورند. در مملکتی که ورزش بدنی از تمام انواع آن و بازیهای متعلق ب ورزش رایج نباشد، مدارس زیاد و تعلیم عمومی و اجباری در کار نباشد، ترباک و وحشیش و عرق و کوفت شایع باشد، امراض اطفال مانع تزايد نفوس بوده و نسل تازه را قتل عام کند و هر ساله بواسطه این ضعف جسمانی عده نفوس رو بتناقص بگذارد طولی نمیکشد که سکنه آن یا منقرض میشود و یا عده قلیل باقی بتحت استیلای نژادی قویتر افتاده و از میان می‌رود. در مملکتی که تعلیم عمومی که اساس نجات و اصول دین بقای قومیت است جزو زواید مستحبه شمرده شود امید فلاح بسیار ضعیف است.

* * *

یک علامت اجتماعی و انقلابی عجیبی در مزاج مملکت ایران فساد مرکز و اخیراً دیده میشود. این علامت مزاجی عبارت از آنکس آن در ولایات اولیای حکومت طهران بر میخیزند و قشون و توپ لازم میشود تا آن ولایات را دو باره تسکین داده و باطاعت وزرای طهران برگرداند. در سه چهار سال اخیر ولایات شمالی ایران که بالتسبه مراکز تمدن و معرفت ایران هستند بترتیب از تبریز گرفته تارشت و مشهد «یاغی» شدند و دولت ایران بایستی اردو کسی بکند و جماعت

مردم میپرستند لا جرم مظهر یکی از صفات کالات خالق حقیقی است ورنه بدون تجلی یکی از صفات رب حقیقی جلب پرستش مخلوق بخود غیر ممکن است، همچنین است حق و حقیقت و دعاوی مختلف مؤسّسین انقلابات تاریخی یعنی اگر چیزی از حق در یک دعوت یا ادعائی نباشد لامحاله کامیابی در آن محال است.

از این قرار سرّ حقیقی این انقلابات ادواری (۱) در ولایات ترقی یافته شمالی ایران چیست؟ جواب این مسئله آنچه بنظر ما میرسد آنست که اغلب این ظهورات مزاجی علامت مرض قلب مملکت است یعنی فساد فوق العاده مرکز و انحطاط فوق التحریر اخلاق در آن نقطه و رواج بی اندازه بازار رشوه و مداخل و غارت مال مملکت و بیدبختی در امور عامه و اسباب چینی و دسایس و اغراض شخصی بجائی رسیده که با وجود خرابی عظیم و فساد و انحطاط که فعلاً در همه ایران موجود و بواسطه غفلت از ورزش بدنی و تعلیم عمومی مستولی است باز تناسب میان طهران و ولایات از میان رفته و مردم پیشه‌ور و کاسب و تاجر ولایات از آن اردو بازاری که اسمش پایتخت است و از جماعتی که آنجا گرد آمده و فقط دور صندوق مرکزی مالیه مملکت را گرفته بعنوان مختلف مشغول چپاولند بیزار شده و خیال میکنند باید بر این مغاره دامنه کوه ماوند که قلعه و مرکز دزدان و امیران آنهاست و از آنجا بهر سوی از شمال و جنوب دسته‌ها برای غارت فرستاده و مال جمع شده از این راه را در آن مغاره تقسیم میکنند هجوم برده قلب اردوی شهریه خواران و حکومت فروشان را تار و مار کرده و خود را راحت نمایند غافل از آنکه این کار بزور انقلاب و جنگ و خونریزی حاصل نمیشود و بلکه چون خزانه و قور خانه در آنجا است و دولت رسمی قانونی نیز عبارت از اولیای آن شهر است لهذا « دولت ایران » از پول خود مملکت برضد « یاغیان » قشون کشی کرده و آنها را خواهد بر انداخت و اگر هم کامیاب نشود بدبختانه اساس و وحدت ملی و استقلال و اتحاد ممالک محروسه بخطر خواهد افتاد. راست است که ماده شکایت بسیار منطقی و معقول است و فساد تحریر و تقریر نا پذیر حوزه پایتخت سدی در جلو عشق ترقی و میل اصلاحات ولایات ترقی یافته شده و نیز راست است که بدبختانه رأی ولایات تأثیری در جریان امور عامه مملکت ندارد و فقط عقیده عامه مردم طهران است که اولیای دولت و پیشروان ملت آنها افکار عامه مینامند و از آن کم و بیش حساب میبرند، حقّ است که تمام عقاید سیاسی شهر اصفهان یا شهر تبریز بقدر عقاید بازار اطراف مسجد شاه طهران نفوذی در حلّ و فصل امور ندارد و مردم این شهرها رعیت مطیع و مقهور یک نفر حاکمی است که از طهران فرستاده میشود و حتی انتخاب و کلای آنها نیز مطابق میل و مداخله او انجام میگردد. درست است که حتی وکلای ولایات اگر در شهر طهران نفوذی نداشته و با ارباب حلّ و عقد و مراکز نفوذ آنجا بند و بستی نداشته باشند و لو که تمام نفوس ولایت خود را پشت سر خود داشته باشند قولشان در طهران و در مجلس منشأ اثری نیست و حتی قبول یا ردّ وکالت آنها بسته بمیل و بی میلی منتقدین طهران است که اگر موافق صلاح خود ندانند تهیه کار را در خارج دیده و مجلس ملی بدون

از طرفین از ایرانیان شهر نشین و معقول کشته شوند و هزاران خانمانها برباد شود تا بار دیگر نفوذ و قدرت حکومت مرکزی در آن ولایات جاری گردد. ما همیشه در اینگونه وقایع بر خاستن ولایات را برضد حکومت مرکزی خلاف صلاح مملکت و موجب تزلزل اساس خیل ضعیف آن و مغایر مصلحت و وحدت ملی که ایران برای حفظ استقلال لفظی خود از همه بیشتر بدان محتاج است دانسته و همیشه متأسف و بیمناک بودیم که مبدا اینگونه انقلابات نفوذ دولت را که بموئی بسته است بکلی پایمال کند و لازم میدانستیم که وطن دوستان ولایات حتی در مطالب حقّه خود فداکاری نموده رشته اتحاد مملکت را از هم نگسلانند ولی باید دانست که در ممالک متمدنه اگر اختلال و انقلابی در یکجا ظهور کرد و قسمتی از مردم بر خلاف دولت یا مأمورین آن برخاسته و شوریدند همیشه عقلای دولت هیئت‌های مخصوص برای تحقیق و تفتیش سرّ انقلاب و علل ناراضی بودن مردم تشکیل نموده و اگر هم دسایس پیشروان اغتشاش و اسباب چینی و اغراض شخصی اشخاص مفتن در کار بوده باز تدقیق خواهند نمود که ماده‌ای هم که در خیالات هیئت اجماعیه مردم زمینه را مساعد تأثیر تحریکات انقلابیون و یا اغتشاش طلبها نموده چه بوده و یقین خواهند داشت که بدون ماده شکایتی و زمینه موافقی افسون علمداران انقلاب کارگر نمیتوانست بشود و با کمال بیقیدی و بطور سهل و ساده نخواهند گفت که فقط « چهار تا » مغرض شریر خود خواه اسباب چین مفسد هنگامه فساد را بر پا کرده و مردم « غوغا طلب » را آلت اغراض و دخل و طمع خود نموده بودند و قلع و قمع شدند. این نوع حکم کوتاه نظرانه حتی برای اغتشاش لشی‌ها و دشتی‌ها و شاهسوها و شورش ایلات دزد و فتنه سیمقوی کرد که دزدی بیش نیست نیز صحیح نیست تا چه رسد بانقلابات جمعی از ملت شهر نشین و تربیت شده که در میان آنها جمعی از اخیار خوش نیت و وطن دوست (اگر چه خام و خطا کار) موجود است. انقلاب خراسان اگر چه موافق مصالح عالی مملکت نبود ولی بقول حکما اگر مطالب حقّه‌ای در میان مدعیات انقلابیون نبود جمعی از بهترین طبقات مردم وطن دوست جان بکف در آن شرکت نمیکردند. شورش تبریز در دو سال قبل اگر منشأش فقط حبّ ریاست چند نفر یا افساد « چهار تا » مفسد بود چگونه ممکن بود اخیار قوم در آن داخل شوند. اخوان صفای جنگل ماسوله و فومن بدون یک محرّک وجدانی و یک حقیقت ایمانی نمیتوانستند چند سال در مقابل حملات یگانه و بیگانه مقاومت کنند. شکی نیست که این خیالات مقدّس که محرّک این ولوله‌ها شد در میزان و محک تحقیق کافی حقانیت این غوغاها که بمال و جان مملکت و اساس وحدت ملی و خزانه و اردوی ضعیف دولت صدمه میزند نتواند شد و فقط ناشی از تنگی دائره عقل سیاسی است که مصالح عالی مملکت ایران را مانند یک وجود بزرگ و یا منافع استقلالی و بین المللی آنرا نسنجیده خرابی امور داخلی را دلیل قطع علاقه از جسم عظیم مملکت قرار میدهند و تصور نمیکند که اگر درخت بزرگ کهن و تناور مریم و معروض خطر است یک قطعه کوچک از شاخه او که از آن بریده و جداگانه در خاک فرو کنند تاریخه بیندازد خیلی بیشتر معروض آفات و تندباد حوادث است. لکن حکمای متألّهین گویند که آنچه را که قومی از

دلیل موجه وکالت آنها را رد میکند. صحیح است که باین ترتیب با وجود مشروطیت سیاست اداره مملکت مخصوص یک حوزه محدودی از «سیاست چمی» های قلعه طهران شده و نمایلات ولایات و ثبت پاک ترقی طلب اخبار آن نقاط هیچگونه تأثیری در گردش امور عامه مملکت ندارد — ولی با همه این دردها چاره صحیح کار را باید جست و آن شورش برضد مرکز نیست بلکه سعی در اصلاحات ملی و ترقی دادن پایه معرفت اجتماعی ملت و قوت بنیه او است بوسیله تعلیم عمومی و ورزشهای بدنی و جنگ غیر مسلح برضد تریاک و آسکل و امراض تناسلی و اگر قوای معنوی و همت بزرگ و قدرت روحانی شیخ محمد خیابانی، غیرت و حسن نیت و رشادت سرهنگ محمد تقی خان بیابان و جان نثاری و پشت کار و مجاهدت میرزا کوچک خان گیلانی بجای جنگ برضد مسند نشینان طهران و سیاست چیان آن نقطه صرف ترقی پایه معرفت عمومی و توسعه دائره باسوادی در مملکت میشد شاید طولی نمیکشید که نمایندگان مردم عالم تبریز و مشهد و گیلان در اصفهان که مرکز ایران باستانست جمع شده قراره میگذاشتند که فریاد استغاثه اخبار مردم طهرانرا اجابت کرده هیئت طبیبی برای استخلاص بقیه السیف سکنه بدبخت شهر قدیم «دارالخلافه ناصری» از قتل عام امراض تناسلی و تریاک و آسکل فرستاده و بداد بقیه مردم آنجا که علی و ضعیف و ناتوان شده اند برسند و آن بنای خراب بدون حمله و جنگ خود برافزاده بنای صالح و آباد جدیدی که مصالح آن پیش از وقت در مدرسه ها تهیه شده بجای وی لکن در اصفهان بر افراشته میشد.

* *

پس از نوشته شدن سطور فوق باز خبر یک اغتشاش و منازعه ای در تبریز در جراید منتشر شد و گویا جمعی قشون باغی تبریز را گرفته و حاکم را گرفتار ساختند و بعد قشون دولتی رسیده و دوباره تبریز را گرفت. از تفصیلات و جزئیات این خبر مهم هنوز اطلاعی نداریم.

راجع بمحصلین ایرانی

در آلمان

عده محصلین ایرانی در آلمان روبناباید است و دسته دسته اطفال ایرانی برای تحصیل باین مملکت که معدن علم و هنر است و درجه اعلائی آن در علم مسلم گل دنیا است میآیند. آری کعبه علم چه در چین و چه در برلین مقصود مسلمانان حقیقی علم دوست باید باشد. نشیده وطنی آلمانهای مغرور و با افتخار را همه کس شنیده و مضمون این ترانه ملی معروف است که «آلمان! آلمان! بالاتر از همه...» میسرایید. قدرت نظامی و تفکیلات فوق العاده آلمان اگرچه واقعاً بالاتر از همه بود ولی در مقابل همه یکجا در هم شکست و مضمون «پته چور شد بزندیل را» بار دیگر بتجربه رسید. آلمان شکست و صدر اعظم انگلیس گفت «ما آلمان را چنان خلع سلاح کردیم که حتی در مقابل کوچکترین و ضعیف ترین همسایه های خود نیز عاجز باشد» یعنی همه بالاتر از آلمان باشند نه آلمان بالاتر از همه. بلی آلمان در نظام و مالیه و قوه بحریه و غیره موقتاً زبون شد ولی در پایه بلند علم

و صنعت هنوز ترانه ملی آلمان معنی خود را دارد و آلمانها میتوانند مغرور باشند. در علم تاریخ و علم السنه و علم آثار عتیقه و علم شیمی و فلسفه و علم طب و جراحی بجزئیات توان گفت آلمان اولین مملکت دنیا است و در علم مهندسی و ماشین هم همدوش آمریکا است اینست که جوانان مشرق زمین بیشتر باین مملکت برای تحصیل میآیند خصوصاً که دو جهت دیگر هم ضمیمه این کار شده یکی بیطرفی سیاسی آلمان و مخالف بودن منافع سیاسی او بترقی ملل مشرق که عمده جهت میل ملل مشرقی است و همین جهت قریب سیصد نفر محصلین مصری و عده ای از محصلین افغانی و غیره در آلمان جمع شده اند و سبب دیگر ارزانی این مملکت است نسبت بممالک دیگر اروپا و آمریکا بحدیکه فعلاً در فرانسه و انگلیس یاده برابر وجهی که در آلمان صرف مخارج زندگی و تحصیل سالیانه محصلین میشود مشکل است تحصیل نمود.

جلسه فوق العاده هیئت سرپرستی محصلین ایرانی آلمان که اخیراً بتاريخ ۱۷ رجب امسال انعقاد یافت باتفاق آراء قرار دادند که نظر بترقی قیمت همه چیز در آلمان و مخصوصاً وسائل زندگی از خوراک و غیره و بملاحظه لزوم مراعات صحت اطفال که از کم غذائی ضعیف و ناخوش نشوند باید اولیای اطفالی که میل دارند اطفال آنها در تحت مواظبت و سرپرستی هیئت مزبور تحصیل کنند قبلاً و پیش از ابتدای سال تحصیل که غره ماه آوریل فرنگی از هر سال است مخارج سالیانه تحصیل اطفال را بصندوق هیئت برسانند و حد اقل این مخارج سالیانه ۴۰ لیره انگلیسی تا ۶۰ لیره تعیین شده. علاوه بر این باید یا مخارج عودت محصل بایران نیز در صندوق هیئت جداگانه گذاشته شود و یا آنکه پیش از آنکه شش ماه از مخارج محصل باقی بماند پول تازه برسانند ورنه هیئت سرپرستی مجبور خواهد بود که طفل محصل را مرخص کرده و فوراً با همان مخارج ششماهه باقی بایران بفرستد.

علاوه بر این مقرر شد که برای مخارج اداری دفتر هیئت سرپرستی که عبارت از مواجب منشی و مخارج کاغذ و پاکت و پست و غیره باشد مبلغی جزئی از مخارج سالیانه هر کدام از محصلین موضوع شود. این مبلغ بحسب ترقی و تنزل مخارج ممکن است سه الی چهار درصد از مخارج سالانه اطفال باشد.

نکته دیگر که برای انتظام کار مراعات آن لازمست آنست که اولیای اطفال نباید برای محصلینی که در تحت مواظبت هیئت سرپرستی تحصیل میکنند پول مستقیم بفرستند و اگر بخواهند چیزی فوق العاده برای اطفال بفرستند که مطابق میل آنها صرف شود و بعضی چیزها برای دلخوشی آنها خریده شود یا وجهی نقد علاوه بر خرج جیب که از طرف هیئت تا آنها داده میشود برای وسعت و رفاه حال آنها بدهند هیچ عیبی ندارد و بلکه مستحسن است ولی اینگونه وجوه باید نه مستقیماً بلکه بتوسط هیئت سرپرستی فرستاده شود که بدست هیئت و صلاحدید وی صرف دلخوشی اطفال و خریدن هدایا برای آنها و پول فوق العاده جیبی آنها بشود ورنه در صورت فرستادن پول مستقیم باطفال نظارت هیئت سرپرستی غیر ممکن است و هیئت نمیتواند مسئول اخلاق و تربیت طفل باشد و بالعکس در صورتی که اولیای اطفال وجهی فوق العاده برای صرف بر طبق خواهش اطفال بدست هیئت بفرستند بسیار خوب و مطلوب است.

نشریات مطبعه کویانی

مطبعه کویانی که در برلین از طرف یک شرکت ایرانی تأسیس شده در پی نشر کتب مفیده است یعنی علاوه بر قبول سفارشهای مشتریان و طبع اوراق و کتب برای مردم خود مطبعه نیز بمخارج خودش کتب نافع را طبع و نشر و بمعرض فروش میگذارد و بدین وسیله باحیای ادبیات ایران همت گماشته است.

از جمله نفائس کتب که اینک مطبعه کویانی آنرا طبع نموده و عنقریب نشر میشود کتاب سفرنامه ناصر خسرو علوی است که یکی از بهترین کتب قدیمه فارسی است و در اواسط قرن پنجم تألیف شده است. این کتاب را مرحوم شرف مدیر مدرسه السنه شرقیه پاریس مدتی قبل از روی چند نسخه خطی که در کتابخانههای اروپا محفوظ است طبع کرده بود ولی حالا نسخه های این طبع خیلی نادر است و علاوه بر این نسخه چاپی شرف مملوط بود و در این طبع خیلی از آن اغلاط تصحیح شده. در ذیل سفرنامه دو کتاب دیگر نیز از ناصر خسرو طبع شده که نادرتر از سفر نامه هستند و آن کتاب سعادت نامه ناصر خسرو و روشنائی نامه وی است. قیمت این سه کتاب در یک مجلد دو تومان است.

کتب دیگر که در مطبعه کویانی چاپ شده و عنقریب بمعرض فروش گذاشته میشود از این قرار است:

۸ قران	قیمت	مجموعه مشتمل بر سه قطعه تیار منسوب بمرحوم میرزا ملکم خان
۸ قران	» » »	کتاب تاریخ سنی ملوک الأرض و الانبیاء تألیف حمزه اصفهانی (عربی)
.....		قرآن مجید با کشف الآیات کامل مشتمل بر تمام کلمات قرآن
.....		کتاب دستور تار در علم موسیقی تألیف سرهنگ علیقلی خان وزیری
.....		لفت آلمانی بفارسی تألیف آقا میرزا رضا خان تربیت

علاوه بر اینها مطبعه کویانی یک تقویم جیبی و یک تقویم دیواری برای سنه ۱۳۰۲ هجری شمسی طبع میکنند و ممکن است از حالا طالبین سفارش بدهند. برای کتابفروشها که عده زیادی بخرند در قیمت تخفیف داده میشود.

مخصوصاً لازم است توضیح شود که مطبعه کویانی ربطی بروزنامه کاوه منتشره در برلین و اداره کاوه ندارد و اشخاصیکه با مطبعه سر و کار دارند باید مستقیماً بمطبعه رجوع فرمایند و مکاتبات و حواله و غیره باسم «مطبعه کویانی» بمنوان ذیل مرقوم دارند:

Buchdruckerei „Kaviani“ G. m. b. H.

Berlin-Charlottenburg

Leibnizstraße 43

سلسله انتشارات کاوه

نظر بزیاد دائمی قیمت اشیاء و زندگی در آلمان و مخصوصاً گرانی اجرت پست اداره کاوه مجبور است قیمت سلسله انتشارات خود را قدری گرانتر کند و لهذا بعد از این تاریخ قیمت این پنج کتاب رو بهم رفته سه تومان و هفت قران خواهد بود و قیمت هر کدام از کتب بقرار ذیل است:

در ایران	در خارج	کتاب
۱۶ قران	۸ شیلینگ انگلیسی	کنج شایگان
۶ قران	۳ شیلینگ	کشف تلبیس
۶ قران	۳ شیلینگ	حکایات یکی بود و یکی نبود
۷ قران	۳ شیلینگ و نیم	مختصر تاریخ مجلس ملی
۲ قران	۱ شیلینگ	جنایت روس و انگلیس

از نسخه های دو کتاب آخری خیلی کم باقی مانده.

بخریداران کتی صدی ده تخفیف قیمت داده میشود.

فروش دواجات

برای دواخانها و اطبای ایران همه نوع دواها بمقدار کلی با جزئی و با مناسب ترین قیمت از بزرگترین کارخانهای دواسازی دنیا که در آلمان است خرید و ارسال میشود.

تجارتخانه پرسپولیس که روابط مستقیم با همه این نوع کارخانهای معتبر دارد در مقابل حق العمل جزئی برای مشتریان ایران بترتیبی که بخواهند هر گونه سفارشها را با کمال دقت و نهایت تندی انجام میدهد. مدیر: رضا تربیت.

آدرس ما از قرار ذیل است:

Tarbiat-Persépolis, Berlin-Charlottenburg, Goethestr. 1.
آدرس تلگراف: Berlin, Tarbiathut

تجارتخانه عبد الشکور

و
حاجی سید ابوالحسن علوی

در برلین

برای تسهیل امورات تجارتي و آشنا نمودن آقایان تجار ایرانی بمال التجاره آلمان و فروش امتعه ایران در بازار آلمان حاضر است هر نوع خدمتی را قبول نماید.

عنوان تلگراف: Schakurtau

عنوان کاغذ:

A. Schakur H. Alawi
BERLIN W 15
Kurfürstendamm 180

دوره قدیم کاوه

سال دوم دوره جدید

از دوره قدیم کاوه یعنی شماره های چهار ساله آن که در مدت جنگ اروپائی نشر شده و جمعاً ۳۵ شماره است مقداری در اداره کاوه موجود است ولی از دوره کامل آن کمی مانده چون هر شماره از کاوه حکم رساله و کتاب مستقلی را دارد لهذا نقصان بعضی شماره ها اهمیت زیادی ندارد.

قیمت دوره کامل سه تومان است و قیمت دوره های ناقص که سه چهار یا منتهای شش هفت شماره کسر دارند ۱۵ قران است طالبین توسط وکلای کاوه در خارج و ایران (غیر از طهران که فعلاً کار وکالت کاوه در آنجا معوق است) و با مستقیماً از اداره بخواهند. اگر کسی مایل باشد که بسته سفارشی برای او فرستاده شود لازمست دو قران بیشتر پردازد.

از دوره سال دوم کاوه (دوره جدید) یعنی سال گذشته نیز مقداری دوره کامل موجود است و بطالبین فرستاده میشود. همه این مرسولات از دوره قدیم و جدید بی جلد است و مجلد فرستادن آنها اشکالاتی دارد.

مخصوص تجار ایرانی

نظر بمناسبت تجارتی و تجربیات سالهای دراز ما در ایران که بواسطه جنگ بین المللی قطع شده دوباره مصمم بر آن شده ایم که روابط تجاری خودمانرا

مستقیماً بدون شخص ثالث

با آقایان تجار ایرانی از نوشروع کرده و مثل سابق داخل تجارت بشویم. و برای توضیح مطلب خاطر آقایان را مسبوق میداریم که گذشته از آنکه ما دارای بهترین مناسبات برای خرید و فروش اجناس صادره ایران هستیم دارای بهترین روابط با کارخانهای رنگسازی در بادن و نماینده عالیترین کارخانه دواسازی دیناریدیل در برلین و عامل بزرگترین کارخانهای اتوموبیل سازی و ماشینهای مختلفه نیز میباشیم از هر قبیل اجناس و ملزومات مختلفه نمونه فرستاده میشود و آقایان ایرانی در مکاتبه با ما میتوانند بزبان فارسی بنویسند.

ROBERT WONCKHAUS & Co.
HAMBURG 1, Glockengießerwall

ماشین آلات و مطبعه

تجارخانه « پرسپولیس » در برلین که روابط تجاری کامل با همه کارخانهای معتبر آلمان دارد هر نوع اسباب و آلات صنعتی و ماشینها و چرخها و مخصوصاً دستگاه مطبعه و حروفات سربی با تمام لوازم بطالین در ایران و سایر ممالک شرقی خرید و میفرستد
مدیر رضا تربیت

آدرس ما از این قرار است:

Tarbiat-Persépolis, Berlin-Charlottenburg, Goethestrasse 1.
Berlín, Tarbiathut: آدرس تلگرافی:

چاپخانه کویانی

واقعه در برلن که از تأسیسات یک شرکت ایرانی است حاضر طبع کتب و اوراق از هر نوع و هر قبیل بوده و هر گونه نقشه ها و تصاویر با صنایع گوناگون در کمال نفاست و کاملاً مثل چاپخانه های بزرگ فرنگی طبع میکند. انواع حروفات قشنگ عربی و فارسی و فرنگی را دارد. سفارشها از ایران و سایر ممالک قبول میکند و در اندک زمان بسرعت انجام داده و تحویل میدهد.

Buch- u. Kunstdruckerei «Kaviani» G. m. b. H.
Berlin-Charlottenburg, Leibnizstr. 43

سلسله انتشارات « کاوه »

- فران
- (۱) گنج شایگان یا اوضاع اقتصادی ایران کتابی است جامع فراید سیاسی و اقتصادی مشتمل بر اغلب اطلاعات اقتصادی و امتیازات خارجه ها در ایران و احصائیه های مالیاتی و جدولهای صادرات و واردات و دارای ۴۶ جدول کامل و ۶ نقشه و فهرست اسامی بترتیب تهجی ۱۰
 - (۲) کشف تلبیس از روی اسناد محرمانه انگلیسی در باب ایران کتابی است خیلی مفید دارای عکس عین اسناد محرمانه که برای سیاستون ایران مطالعه اش لازم است ۴
 - (۳) جنایت روس و انگلیس نسبت بایران تألیف علامه مشهور آفاق استاد براندیس دانمارکی که بسیار دلنشین است مشتمل بر عکس مؤلف و دیباچه مختصری که خود مؤلف برای ترجمه فارسی کتاب نوشته بعنوان «خطاب بایرانیان» ۱
 - (۴) مختصر تاریخ مجلس ملی ایران رساله ایست مشتمل بر تاریخ مجلس در ایران و گذارش سه دوره آن مشتمل بر جدول اسامی وکلای هر سه دوره مجلس و هیئت وزرا از اول مشروطیت تا زمان تألیف کتاب ۴

کتابهای فوق در اداره کاوه بفروش میرسد و بطالین که قیمت را قبلاً بطور مستقیم و یا توسط وکلای کاوه بفرستند توسط پست ارسال میشود. کسانی که خرید کلی کنند و بکتابفروشیها تحفیف داده میشود

دوره قدیم کاوه

از دوره چهار ساله کاوه که در زمان جنگ اروپا منتشر شده و ما آنرا « دوره قدیم کاوه » مینامیم و چندبست دوره کامل آنرا در مقابل وجه جزئی مشترکین کاوه میفرستادیم دیگر دوره کامل در اداره موجود نیست باین معنی که بعضی شمارهها ناقص است مثلاً فعلاً از مجموع ۳۵ شماره (دوره کامل) چهار شماره ناقص است و بتدریج ممکن است عدده شمارههای ناقص بیشتر شود. چون شماره های کاوه هر کدام مستقلاً مانند کتابی یا رساله ای مفید و دارای مقالات نافعه است لهذا هیچ نوع تقیدی بداشتن همه شماره های دوره قدیم در یکجا لازم نیست و ممکن است بطور تک فروشی هر شماره جداگانه بفروش برود. بنا بر این ملاحظات ما بعد از این قیمت دوره قدیم کاوه را نه از قرار دوره کامل بلکه از قرار هر شماره جداگانه معین میکنیم تا طالبین بعد از شماره های واصله وجه بپردازند.

برای انجام این مقصود و قرار ترتیب جدیدی ما بنا بر آن گذاشتیم که قیمت هر شماره از دوره قدیم را پنج شاهی قرار دهیم (شماره های دوگانه ۱۰ شاهی) که در واقع قریب بنصف قیمت سابق آن میشود و هر کسی که طالب باشد میتواند محض احتیاط ابتدا پنج قران که قیمت ۲۰ شماره است پیشکی بوکلای کاره داده و قبض گرفته و بفرستد و پس از وصول شماره های موجوده بدیشان (که توسط وکلای فرستاده خواهد شد) از قرار هر شماره پنج شاهی حساب کرده و بقیه پول را بوکلا پرداخته و بسته را بگیرند.

تشکر

با این شماره کاوه سال دوم از دوره جدید این روزنامه پایان رسید. در اینموقع اداره کاوه لازم میدانند از زحماتی که در این سال دوم بوکلای محترم خود داده از صمیم قلب تشکر بنماید و عذر آن زحمات را بخواد. وکلای محترم کاوه باید بدانند که این اداره همانا از آغاز دوره جدید کاوه مدام سعی داشته که امور خود را طوری ترتیب بدهد که حتی المقدور زحمت وکلای محترم کم باشد و منظورش آن بود که آقایان وکلا فقط وجوه اشتراک را عاید داشته و در عوض قبض داده و وجوه مزبور را بتدریج با اداره بفرستند. بعدها از قرار اظهار خود آقایان وکلا مخصوصاً بمناسبت بی نظمی پستخانهها و منظم نرسیدن روزنامه در بعضی نقاط مشترکین بنای ایراد گرفتن بیعضی وکلارا گذاشتند و ازین بابت اسباب زحمت آنان فراهم آمد و ما حقیقۀ ازین مسئله خجل بوده و عذر زحمات را میخواهیم. وکلای محترم ما میدانند که روزنامه کاوه حکم طفل خردی را دارد که وکلای روزنامه پرستار و نگهبان آن هستند و البته اگر علاقه‌ای باین روزنامه دارند و گمان مینمایند که روزنامه کاوه خدمتی بعلم و معرفت و تمدن در ایران مینماید شاید همین امید جبران خستگی و زحماتی را که بدانها وارد میآید بنماید.

ما مخصوصاً از بعضی وکلای محترم که در ارسال وجوه اداره همیشه مواظب بوده و تأخیری در این باب روا نداشته و بتنگبستی اداره راضی نشدند و تا اندکی وجه جمع شد فوراً برای ما فرستادند جداگانه تشکر داریم.

مکاتبات اداره

آقای آقا رحمن عراقی - بر حسب مراسله مورخه غره صفر سنه ۱۳۴۰ که از جناب آقا سید عبد الرحیم کاشانی وکیل محترم کاوه در طهران با اداره رسید معلوم شد که جنابعالی مبلغ ۶۹ تومان و ۲ قران مدتی قبل بتجارخانه آقای کاشانی در طهران پرداخته اید و در جزو حساب اداره بآن تجارتخانه آمده است. چون تا حال نه قبض این پول که از تجارتخانه کاشانی گرفته اید از طرف شما و نه خبر آن از طرف آقای کاشانی رسیده بود و مدتها بود از جنابعالی خبری نداشتیم و احتمال میدادیم اصلاً در عراق تشریف ندارید و سفر کرده اید لهذا در شماره گذشته راجع بتعویق حساب اداره با سرکار عالی مختصری در روزنامه اظهار کردیم اینک که خبر وصول مبلغ فوق با اداره آقای کاشانی رسید لازم دانستیم بجنابعالی این مطلب را اظهار داشته و اگر از یاد آوری در شماره گذشته که فقط بواسطه تأخیر بی اندازه در وصول خبر از آنجانب بعمل آمد ملالی بر خاطر شریف رخ داده باشد عذر بخوایم. ما بهرحال از زحمات جنابعالی متشکریم و از این بابت بسیار متأسفیم که ظاهراً بواسطه نا منظم بودن پست و مرتب نرسیدن روزنامه بعراق هم اسباب زحمت زیاد برای جنابعالی فراهم آمد و هم چنانکه لازم بود روزنامه در آن صفحات انتشار کافی نیافت.

کتاب حکایات

«یکی بود و یکی نبود»

عنوان فوق اسم کتاب بسیار دلکش جدیدی است از تألیفات آقای میرزا سید محمد علی خان جمال زاده که با اعانه جمعی از محبان علم و ادب و با اشتراک اداره کاوه در جزو سلسله انتشارات کاوه بطبع رسیده است. این کتاب مشتمل است بر عده‌ای از حکایت‌های شیرین و دلچسبی که نتیجه اخلاقی را متضمن هستند و مانند رومانهای فرنگی زندگی اجتماعی را نشان میدهد و موضوع همه آنها راجع بایران است. نمونه‌ای از حکایات این کتاب در شماره ۱ کاوه از همین سال در زیر عنوان «فارسی شکر است» درج شده و بنظر خوانندگان رسید. کتاب مزبور دیباچه‌ای نیز در تحقیقات انتقادی ادبی دارد که مخصوصاً قابل توجه ادبای ایران است. و همچنین یک خاتمه‌ای دارد مشتمل بر جدول کاملی از کلمات عوامانه معمولی زبان فارسی حالیه که عموماً در فرهنگها پیدا نمیشود و بقول ادبا «لغات عامیانه» است. این کتاب نفیس با کاغذ خوب در برلین در کمال نفاست بطبع رسیده و هر جلد از آن بقیمت شش قران بمشتریان متفرقه و چهار قران باشخاصی که خرید گلی نمایند (یعنی اقلای سی نسخه در یکجا بخرند و پول نقد پیشکی بدهند) بفروش میرسد. کسانی که بیش از صد جلد خریدار باشند اداره کاوه حاضر است با آنها در باب قیمت قرار مخصوص بگذارد. هر کس و چه نقد با اداره کاوه برساند این کتاب با پست سفارشی برای او فرستاده خواهد شد و اگر کتاب مقفود شد و بمقصد نرسید اداره مسئول خواهد بود. در طهران طالبین بجناب آقای حاج سید ابوالحسن علوی در حجره آقای حاج سید محمد تاجر طهرانی در سرای حاجب الدوله رجوع نموده وجه داده سفارش بدهند. در سایر ولایات بوکلای کاوه رجوع شود. از آقایان وکلا مخصوصاً استدعا میشود وجوه واصله از بابت این کتاب را فوراً بفرستند که قبل از وصول وجه با اداره کتب مطلوبه فرستاده نخواهد شد.